

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Hirdetési díj:

öt házból postáért 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s több ízben megjelent hirdetéseknek külön díjtétel van...

Előfizetési feltételek:

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve. Egész évre 10 ft. Félévre 6 " Negyedévre 2 " 50 kr. Egy hónapra 1 "

A visszhang.

A fővárosnak a képzőművészeti pártolása iránti kezdeményezése.

Debreczen, febr. 5. 1880.

(L. E.) A fővárosnak f. hó 4-én tartott közgyűlésén adatott be egy indítvány...

Hogy mily jelentékeny mozzanat ez, azt magyarázni felesleges. Képzőművészetünk felvirágoztatásához tett első erélyes lépés lesz az...

Nyomasztó anyagi viszonyok között ugye nem képesek annyit áldozni, a mennyi a képzőművészetek fokozatos fejlesztése s támogatása mulhatatlanul szükséges.

Es meg is várható, hogy áldozzanak. Apropos! Itt van Hajdumegyesezék hazája? Ha a józsi, pirosi, vagy újvárosi ember bejön...

Olyan kopasz, mint a francia konvent a forradalmi tribunal idejében; vagy egy karthausi barát szobája.

Nem vagyok én a formalitás, a czopf embere, de a tulzasha vitt ciznizmus talán még rosszabb amannál.

Ha az ország többi 63 vármegyéje is oly keveset, sőt semmit se tenne képzőművészeti czélokért...

Mi azt hisszük, hogy ideje lenne, hogy Hajdumegyét, megalakulásának 3-ik éve elteltén, legalább az uralkodó pár, Ó Felsőgejnek arcképeit is megszerzik s biztos tudomásunk van róla, hogy az erre kiadott összeget a belügyminiszter nem szokta nehézményezni.

Hiszzen a hazai képzőművészetek pártolása egyike azon hazafini tevékenységeknek, melyeket a kormánynak támogatni kell és szokott is.

Szóval, azon reményünknek adunk sőt rimeket is egy cigány asszony mondja el. Közöljük a darab meséjét s egy pár helyen szöszert fogunk egy-két beszédet is kritizálni...

Boros András császár udvarán kucorikát fosztanak a leányok. Közülük van Boros Katalin, ki több dalos természetű nótásnak leánya, s többek Józsi és tüzről pattant leány, ki nem ijed meg a kísértettől...

A darab végével indul meg a cselekmény s csak akkor jön már igazi korék vagá-ba, mikor egyszer azon veszkulogunk észre, hogy nagyon völgyön lakodalmak a függöny legördül.

Van azonban egy dicsérendő szép oldala a műnek, az hogy nyelvezete keresetlenül is szép, néhol ragyogó, emelkedett, kar azonban, hogy a vasárnapi beszédre nem igen válogatta meg szerző személyeit s a legszebb ritmusokat...

kifejezést, hogy a főváros kezdeményezése a hazai törvényhatóságok legtöbbjére és köztük — a mi minket elsősorban érdekel — Hajdumegyére és Debreczen városra is, a legelső alkalommal megadja a méltó visszhangot.

— Udvari hírek Ó felsége a királyné e hó 3-án reggel Londonba érkezett. Délben utazott tovább. — Rudolf főherceg Ó Felsőgej Drezdába utazott.

— Magyarország köszönete s a belga királyné A magyar kormány a belga hadügyi miniszternek irásban fejezte ki köszönetét a belga hadsereg által szeged károsultjaira rendezett hangversenyért.

— Magyarország köszönete s a belga királyné A magyar kormány a belga hadügyi miniszternek irásban fejezte ki köszönetét a belga hadsereg által szeged károsultjaira rendezett hangversenyért.

— Magyarország köszönete s a belga királyné A magyar kormány a belga hadügyi miniszternek irásban fejezte ki köszönetét a belga hadsereg által szeged károsultjaira rendezett hangversenyért.

— Magyarország köszönete s a belga királyné A magyar kormány a belga hadügyi miniszternek irásban fejezte ki köszönetét a belga hadsereg által szeged károsultjaira rendezett hangversenyért.

— Magyarország köszönete s a belga királyné A magyar kormány a belga hadügyi miniszternek irásban fejezte ki köszönetét a belga hadsereg által szeged károsultjaira rendezett hangversenyért.

— Magyarország köszönete s a belga királyné A magyar kormány a belga hadügyi miniszternek irásban fejezte ki köszönetét a belga hadsereg által szeged károsultjaira rendezett hangversenyért.

— Magyarország köszönete s a belga királyné A magyar kormány a belga hadügyi miniszternek irásban fejezte ki köszönetét a belga hadsereg által szeged károsultjaira rendezett hangversenyért.

— Magyarország köszönete s a belga királyné A magyar kormány a belga hadügyi miniszternek irásban fejezte ki köszönetét a belga hadsereg által szeged károsultjaira rendezett hangversenyért.

— Magyarország köszönete s a belga királyné A magyar kormány a belga hadügyi miniszternek irásban fejezte ki köszönetét a belga hadsereg által szeged károsultjaira rendezett hangversenyért.

— Magyarország köszönete s a belga királyné A magyar kormány a belga hadügyi miniszternek irásban fejezte ki köszönetét a belga hadsereg által szeged károsultjaira rendezett hangversenyért.

— Magyarország köszönete s a belga királyné A magyar kormány a belga hadügyi miniszternek irásban fejezte ki köszönetét a belga hadsereg által szeged károsultjaira rendezett hangversenyért.

— Magyarország köszönete s a belga királyné A magyar kormány a belga hadügyi miniszternek irásban fejezte ki köszönetét a belga hadsereg által szeged károsultjaira rendezett hangversenyért.

urakat illetné, kik az országos intézet gazgatóságában ülnek. — tehát nem ott, hanem a régi kisbirtokosok részvény hitelintézeténél, melynek szintén Festetich Pál gróf volt az elnöke.

Itt már nem a kormány, hanem a bíróság dolga volt beavatkozni, mely be is avatkozott rögtön, a mint az első bírói elnök bejelentés történt, tehát nem azután, mikor már Vég Ignác megérkezett s Festetich grófnak levelei az ellenzéki lapokban nyilvánosságra hozták, mely levelek közül az, a mely kompromittálta, már régóta a bíróság kezei közt volt s Festetich gróf már ki is hallgatott azon ügyben a bíróság által, előbb, mint az említett levél a „Függetlenség” hasábjain megjelent. Sőt a „Füg.” szerkesztőségének arról is tudomása volt, hogy Festetich gróf levelet a bíróság előtt hamisítványának nyilvánította s annak bebizonyítására adatokkal is szolgált.

A bíróságnak tehát semmi szüksége sem volt az ellenzéki lapok lármájára, hogy megtegye kötelességét; hanem az ellenzéki sajtónak szüksége volt a skandalumra, hogy olvasó publikumot fogjon. Szüksége volt arra, hogy találjon valami ürügyet mikép lehet sárral beázni s pellengrre állítani a kormányt, a magyar bírói kart, a szabadelvű pártot, a mágnás osztályt, a nemzeti kasznót s az egész országot, noha igen jól tudják, hogy sem egyiknek, sem másiknak az egész botránnyban semmi része.

De hát ki kívánhatja az ellenzéki sajtótól, hogy igazat mondjon?

— Ne neked habarék! A saját pártját egy idő óta nagy magasztolással radikálisan a hivat „Függetlenség” Schwarz Gyula, a bukott moneri képviselő jelölt s követve annak pártja a habarék ellen ilyen formát ír: „A midon Schwarz ur mint „egyszerű ellenzéki” joggyenlőségéről beszél, ház bizony úres frászt mond; sőt roszhíreműleg cselekszik... Radikális ellenzéki álláspontunkból (1) kifolyog az tartak rendíthetetlenül, hogy hangoktasson e párt (a habarék) bármily demokratikus jelszava a kát is, a függetlenség tudnia kell, hogy épen csak oly „hangoktassal” van dolga, a melyvel a magyar állami függetlenség éive össze nem fer.”

— Az osztrák magyar bank közgyűlésén e hó 3-án felváltott jelentés szerint a banknak a múlt évben 750,000 millió fizetteit be és 660,000 millió adatot ki. Az évi osztalék 19 forintból 15-re csökkent. A közgyűlés 30 tanácsost választott. Az új főtanácsosok ezek: Mansfeldeni lovag Engel A. Ferencz, Tenenbaum Lajos, Korstinger Ferencz és lovag Skene Agost.

— Az osztrák képviselőház hosszabb vita után elfogadta a boszniai közigazgatásról szóló törvényjavaslatot.

— Az osztrák képviselőház hosszabb vita után elfogadta a boszniai közigazgatásról szóló törvényjavaslatot.

— Az osztrák képviselőház hosszabb vita után elfogadta a boszniai közigazgatásról szóló törvényjavaslatot.

— Az osztrák képviselőház hosszabb vita után elfogadta a boszniai közigazgatásról szóló törvényjavaslatot.

— Az osztrák képviselőház hosszabb vita után elfogadta a boszniai közigazgatásról szóló törvényjavaslatot.

— Az osztrák képviselőház hosszabb vita után elfogadta a boszniai közigazgatásról szóló törvényjavaslatot.

— Az osztrák képviselőház hosszabb vita után elfogadta a boszniai közigazgatásról szóló törvényjavaslatot.

— Az osztrák képviselőház hosszabb vita után elfogadta a boszniai közigazgatásról szóló törvényjavaslatot.

— A képviselőház igazságügyi bizottsága elfogadta részletes vita alappjára a magyar büntető törvényjavaslatot a büntetésről szóló javaslatot, azután styllaris módosítással az 1. 2. és 3. cikkkeket és f. évi jul. 1-jét állapította meg az életbeléptetés napján.

Országgyűlés. Budapest, febr. 4. A képviselőház mai ülésén bevezetett az összeférhetlenségi törvény magyarzata fölötti vita.

Madarász József mint indítványtevő s a miniszterelnök szövegét utólagja. Ma a d a r a s z Deák Ferenczre hivatkozott, dicsőítve az elhunyt nagy hazafi s erősen vitatva, hogy ha az élne, neki adna igazat s az ő indítványára szavazna.

Talpra esetten felelt rá Tisza Kálmán miniszterelnök, arra figyelmeztetve a dicsőítői ábrándozó szónokot, hogy bezeg nem így beszétek Deák Ferenczről, míg élte, hanem vadoták, hogy feladta elveit, elárulta a hazát. Szólv, úgy látja, hogy a képviselő urak ott a szélső bal oldalon csak addig folytatták az ellenségeskedést, míg valaki utjokban áll s minthogy szölv sem fog örökké utjokban állni, reméli, hogy még őt is dicsérni fogják. A mi a törvény értelmezését illeti tisztadolog az. A törvény azt mondja: a képviselő, ki valamely ideiglenes megbízatást kap a kormánytól, tartozik a háztól engedélyt kérni s megbízatása egy évvel tovább nem tarthat, de hogy ugyanaz a képviselő meg ne biatassék, azon ügyben ismét, az képtelenség. Különben is nevétségű, a parlament függetlenségének veszélyeztetéséről beszélni, midőn oly csekély a megbízatás száma (11) s e megbízottak párttalanság nélkül válogatottak.

— Az ellenzék népszerűtlen szavazást sürgetett. A többség aztán elvetette Madarász indítványát s elfogadta a bizottság magyarzatát.

Egy üdvös mozgalom. Debreczen, febr. 5. II. Hogy a megalakítandó debreczeni tisztviselő-egylet a nagy hasznait merlegelhesse, okvetetlen szükséges tudnunk, hogy honnét merítene az egylet azon anyagi erőt, melylyel tagjait segélyezné. Mert teljesen való az, hogy azon esetben, ha csak tagjainak áldozatosságára szorítkozik, a tisztviselői karnak hasznára nem lesz, egész működése problematikussá, kivesszi azt egyik zsebből a mit a másikba betesz. Ilyen egyletre pedig a tisztviselői karnak szüksége nincs.

Szerintem az egylet jövedelem-forrásait képeznek: 1. a beirási díjak (legfeljebb 1 frt), melyek az alakulási költségek által igénybevetetnének.

2. az évi tagsági díjak (melyek szintén a legcsekélyebb mértékben határozandók meg).

3. a rendszerint felolvások, hangversenyek, s társasoszejevetelekből befolyó tisztviselői jövedelem.

4. az e czérra teendő ajándékozások és hagyományok.

5. a fogyasztási %.

Ez utóbbinál jó lesz egy kicsit megpöhenni. Mi az a fogyasztási százalék? Nem új dolog, de nálunk még ismeretlen. Pedig igen egyszerű. A fogyasztási százalék az a % azon %, melyet a tisztviselő-egylettagjainak kereskedők, gyárosok, vállalkozók, szállítók, s mestere emberek engednek azon esetben, ha az egylet tagjai náluk vásárolnak, mint engedik azt a fővárosban a fogyasztási-egylet tagjainak.

Meg kell jegyezni, hogy a fővárosi fogyasztási egyletnek a saját raktára is van, de ez Debreczenben alig volna kivethető, míg a % engedmény már kivethető, s hasznos is. Legjobbán fel fog világosítani a példa. Lesz például a tisztviselő-egyletnek 200 tagja, kik fogyasztanak egy évben (teszem fél) fúszert, ruhanemű, gyógyszer, főzőkés s más fogyasztási cikkekből 10,000 frt értékűt (pedig többet fogyasztanak). Az egylet kap, az eladótól a 10,000 forint frt forgalom után 10%-ot (a pesti fogyasztási egylet tagjai némely cikkekre nézve 50% ot is nyerne), tehát 1000 forintot nézve 50% ot is nyerne), tehát 1000 forintot, vállalkozók, szállítók s mestere emberek ezt a % -ot? Az egylet tagjainak? Nem! Fizetik az egyletnek. Az egylet pedig ad minden tagjának egy könyvecskét, melybe az egylettel összeköttetésben álló árusok a vett árú menyiségét s árát kötelesek beírni. Az egylet minden fél- vagy negyedév végén beszdi ezen könyvecskéket s ezek alapján konstatalja a tagjai által vásárolt árú értékét, beveszi a kereskedőtől az ígért % -ot, s megtartva kezelési költségei fejében, s czéljai valóítására a nyerevényből bizonyos csekély részletet, a többi a vásárolt árú arányához képest tagjai közt kiosztja. — Tehát az egylet tagjai a % -ot vetlen haszonban részesülnek.

Ezen kívül az egylet egyleti betegségek, halálozás vagy csapások által sújtott tagjai, tőkét nevel egy tisztviselői kórház létesítésére, s az által a betegségek által sújtott nőket s családokat tisztviselői sokszor legszármalmasabb helyzetét orvosolja, az elhagyatottságól a jöteknőy ápolás karjaiba emelve.

Tartat az egyletet bizonyos számú orvosokat is, kiket az egylet fizet az egyleti tagok ingyen gyógykezeléséért. Természetesen, hogyha ezen terv teljesülné meg, vagy a tagsági adaknak kell magasabbnak lenni, vagy a tagok közt kiadott fogyasztási nyerevényből több % -ot visszatartani.

A tisztviselői egyletet egyik legfontosabb teendői közé tartoznak az e lecső kölcsonok kieszközölése, hogy ez által az anyagi nyomorban élő tisztviselői kart kiragadják az országos bügyellárisból. E tekintetben az egylet csak mint közvevő lépne fel, miután nem rendelhető, hogy Debreczenben egy kölcsön-alapra elegendő pénzt lehessen teremteni. De nem is szükséges. A fővárosi tisztviselői egylettel (mely rendszeres pénzügyes intézet is) s a takarékpénztárakkal könnyen jöhet az egylet oly megállapodásra, hogy ezek a tisztviselői karnak hosszú lejárattal, apró részletekben fizetendő, olcsó tőkét nyújtsanak. Mint halljuk, egy tisztviselő s tárgyhalmár nyújt be emlekiratot egy helybeli pénzügytervező, hol az most tanácskozási tárgyat képezi.

Egy ilyen szellemben működő egyletnek van jövője. Városunkban százakra megy az állami, közigazgatási, kereskedelmi s tanügyi tisztviselői s más rendes évi fizetését ellátó szellemi munkások száma. Tönik fűg, hogy az éltetvélő eszme minél mélyebb gyökeret verjen.

Ezért minden tisztviselő s szellemi munkás figyelmébe ajánlom a vasárnap é. e. 10 órákor tartandó értekezletet, melynek határozatától fűg, hogy legyen-e Debreczenben tisztviselő-egylet, hogy a tisztviselői kar nyomott viszonyait megkönnyítse az üsegegy? Egy tisztviselő.

tők, s mestere emberek engednek azon esetben, ha az egylet tagjai náluk vásárolnak, mint engedik azt a fővárosban a fogyasztási-egylet tagjainak.

Meg kell jegyezni, hogy a fővárosi fogyasztási egyletnek a saját raktára is van, de ez Debreczenben alig volna kivethető, míg a % engedmény már kivethető, s hasznos is.

Legjobbán fel fog világosítani a példa. Lesz például a tisztviselő-egyletnek 200 tagja, kik fogyasztanak egy évben (teszem fél) fúszert, ruhanemű, gyógyszer, főzőkés s más fogyasztási cikkekből 10,000 frt értékűt (pedig többet fogyasztanak).

Az egylet kap, az eladótól a 10,000 forint frt forgalom után 10%-ot (a pesti fogyasztási egylet tagjai némely cikkekre nézve 50% ot is nyerne), tehát 1000 forintot nézve 50% ot is nyerne), tehát 1000 forintot, vállalkozók, szállítók s mestere emberek ezt a % -ot? Az egylet tagjainak? Nem! Fizetik az egyletnek.

Az egylet pedig ad minden tagjának egy könyvecskét, melybe az egylettel összeköttetésben álló árusok a vett árú menyiségét s árát kötelesek beírni. Az egylet minden fél- vagy negyedév végén beszdi ezen könyvecskéket s ezek alapján konstatalja a tagjai által vásárolt árú értékét, beveszi a kereskedőtől az ígért % -ot, s megtartva kezelési költségei fejében, s czéljai valóítására a nyerevényből bizonyos csekély részletet, a többi a vásárolt árú arányához képest tagjai közt kiosztja.

Tehát az egylet tagjai a % -ot vetlen haszonban részesülnek.

Ezen kívül az egylet egyleti betegségek, halálozás vagy csapások által sújtott tagjai, tőkét nevel egy tisztviselői kórház létesítésére, s az által a betegségek által sújtott nőket s családokat tisztviselői sokszor legszármalmasabb helyzetét orvosolja, az elhagyatottságól a jöteknőy ápolás karjaiba emelve.

Tartat az egyletet bizonyos számú orvosokat is, kiket az egylet fizet az egyleti tagok ingyen gyógykezeléséért. Természetesen, hogyha ezen terv teljesülné meg, vagy a tagsági adaknak kell magasabbnak lenni, vagy a tagok közt kiadott fogyasztási nyerevényből több % -ot visszatartani.

A tisztviselői egyletet egyik legfontosabb teendői közé tartoznak az e lecső kölcsonok kieszközölése, hogy ez által az anyagi nyomorban élő tisztviselői kart kiragadják az országos bügyellárisból.

E tekintetben az egylet csak mint közvevő lépne fel, miután nem rendelhető, hogy Debreczenben egy kölcsön-alapra elegendő pénzt lehessen teremteni.

De nem is szükséges. A fővárosi tisztviselői egylettel (mely rendszeres pénzügyes intézet is) s a takarékpénztárakkal könnyen jöhet az egylet oly megállapodásra, hogy ezek a tisztviselői karnak hosszú lejárattal, apró részletekben fizetendő, olcsó tőkét nyújtsanak.

Mint halljuk, egy tisztviselő s tárgyhalmár nyújt be emlekiratot egy helybeli pénzügytervező, hol az most tanácskozási tárgyat képezi.

Egy ilyen szellemben működő egyletnek van jövője. Városunkban százakra megy az állami, közigazgatási, kereskedelmi s tanügyi tisztviselői s más rendes évi fizetését ellátó szellemi munkások száma. Tönik fűg, hogy az éltetvélő eszme minél mélyebb gyökeret verjen.

Ezért minden tisztviselő s szellemi munkás figyelmébe ajánlom a vasárnap é. e. 10 órákor tartandó értekezletet, melynek határozatától fűg, hogy legyen-e Debreczenben tisztviselő-egylet, hogy a tisztviselői kar nyomott viszonyait megkönnyítse az üsegegy?

Egy tisztviselő.

sz. Nagy József... Baum Miksa... 27

Eppen jókor.

A gyülekezési jog a francia képviselőházban. — Debreczen, febr. 5.

(fr.) Igar biz az, hogy van mi nekünk magyaroknak is elég bajunk itthon, a miről beszélni, irni lehet. Nincs szükség rá, hogy beszélni, irni valót elvándoroljunk — a francia köztársaságig.

Es hogy mégis elmegyünk gondolatunkkal odáig s hogy mégis éppen onnét hozunk tárgyat, — ezt az egyszer az igen tisztelt magyar ellenzék kedvéért tesszük. Igenis, épen annak a kedvéért. Az ellenzék véghetetlenül szereti a radikálisabb állampolitikai gyakorlatára való utalásokat. Remélik, hogy most se fogja megtagadni rokonszenvét, mikor a francia köztársaság kormányának a köztársasági képviselői a gyülekezési jogról egy érvényes törvényt hoztak. Arról a gyülekezési jogról, a melynek korlátozását a magyar ellenzék abszolútus munkán, reakciónak nevezi; s az a köztársaság, a melynek szabadságát csak nem fogja tagadni se Hermann Ottó, se Hentaller Lajos, se az udosult magyar radikál párt egy kitűnője (1) sem!

Érdekes része e törvénynek a következő pár hely:

„A nyilvános gyűlés napját, óráját és helyét előre be kell jelenteni. A bejelentőnyilatkozatnak a községben tartózkodó köztársasági polgárlakosok részére közzé kell tenni, a kik polgári és politikai jogukról nem cselekednek megfosztva. Ezek a nyilatkozatokban följegyzik foglaltságukat és lakásukat is. A nyilatkozatot Párisban a rendőrfőnöknek, a vidéken pedig a megye vagy kerület főnökének, vagy a polgármester elé kell terjeszteni.

A gyűlést a bejelentés után csak negyvennyolc órával szabad megtartani. Midőn zavarástól lehet tartani, a rendőrfőnök, a megyei főnök és a főnökök elnapolhatják a politikai gyűléseket, de kötelesek jelentést tenni a belügyminiszternek stb. stb.”

Megjegyzendő, hogy e törvényt a francia köztársaság nagy rokonszenvvel fogadja, a köztársaság, a szabadság védelmét, biztosítékát — és a rendellenesség, a szabadság halálát látja benne.

Okulhat ebből a tisztelt magyar ellenzék.

De ohajtnak s elvárjuk, — hogy okuljon a kormány is.

Értesítés.

Igen tisztelt barátim, ismerőseim és a mélyen tisztelt közönséget bátor vagyok elap mai számának hirdetési rovatában olvasható közléseimre figyelmessé tenni és tisztelteljesen felkérni, hogy az általam képviselt ügyet nagybecsű bizalmukra és támogatásukra méltatni szíve-kedjenek; meglehetősen teljesen győződve, hogy a hozám forduló bizalmat mindenkor szakavatott, előzékeny, pontos és reális eljárás által igyekvendem igazolni. Debreczen 1880. január.

M. Kóssa Albert

A „Magyar Francia biztosító részvénytársaság” vezénylő titkára.

Napi hírek.

— A „Debreczen” t. szerkesztőjének. Nem mulasztatom el hálás köszönetemet nyilvánítani t. szerkesztő urnak azon ritka

mulatságért, melyet becses lapjának tegnapi előtti cikkével: „A magyar állam és a magyar nép” nekem és bizonyára még számos olvasójának szerzett. Nem csekély érdem az, kérem alásán, ily szomorú időben felvidítni az embert s a humor ellenállhatatlan mosolyra ragadó hatalmával közderültséget idézni elő a politika sivar mezején. Különösen egyszerű azon indítvány, hogy törvényt kell hozni, hogy ezután egy adóhátrájkost se lehessen exequálni, hanem előbb perelje be az állam annak rendje módja szerint a bíróságnál az illetőt. Ha a magán fél megteheti, miért ne tehetné meg az állam is? Nagyon helyes. Egy pár millió perrel több vagy kevesebb, az nem baj. Pártoljuk az eszmét: nem fizetni ez már aztán okos szó. Csak tessék tovább is így haladni. A „Debreczen” egy olvasója.

— Tombolaestély. A korcsolya egyetel által tervezett második tombola estély nem most szombaton, hanem a jövő pénteken fog megtartani. Azt hisszük, hogy ez a második nem fog hátra maradni siker tekintetében az elsőnél, sőt ez még amart is felül fogja múlni.

— Bolond Istók Debreczenben. Bartók Lajos (Bolond Istók) a „Legszébb” szerzője és a Bolond Istók szellemes szerkesztője darabja első előadására városunkba jön, és itt megnezi az előadást. Örvendünk jöttén, s szívesen üdvözöljük őt körünkben.

— Postaügy. Hetey Imre urnak Gelse u. p. Balkány címzetű levelét nem továbbítható, mivel szabályellenesen hirtelbírvallyal bérmentesítve, amit csakis hirtelbírvallyal adhatunk meg engedélyes hirtelbírvallyal továbbításához alkalmazni; fölívom a fent érintett levelét feladóját, hogy levele iránt személyesen jelentkezék. Debreczen, 1880. febr. 4. A m. kir. postahivatal főnöke.

— Nyiltszámadás a debreczeni iparos ifjak önképző és betegsegélyező egylete által február 1-én a „Korona” szalódnában rendezett zartkörű táncvígalmáról. Belépti jegyeiből bejött 417 frt, felülvételésekből 146 frt, összes bevétele 563 frt, kiadás 262 frt 4 kr, mely levonatván az összes bevételből, maradt tisztán 300 frt 96 kr. Az estélyen felülvételtek: Ó fensége József főherceg (levélben) 20 frt, Huber József ur urhágy bálánya 30 frt, ugos Simonffy Imre polgármester ur 2 frt, Erdélyi István (kap. hiv. fog.) 1 frt, Huber József (egyl. elnök) 3 frt, Lőrincsek László (egyl. l. alelnök) 4 frt, ugos özv. Lengyel Jánosné urhágy 1 frt, Simon András 1 frt, Kerekes Albert 1 frt, Biszthka Gábor 1 frt, Erdy Mihály 1 frt, Veréb Lajos 50 kr, Juhász József 1 frt, Kiss Mihályné 2 régi huszas, Molnár Lukács 2 frt, Veidner József 1 frt, Nyilas Ferenczné 2 frt, özv. Hegyi Józsa Euphrosina urhágy 3 frt, Sorényi István 1 frt, Kozman István 1 frt, Masek Antal 1 frt, Szilágyi József 1 frt, Balogh Gábor 1 frt, Szűcs Antal 1 frt, Kerekes Gáborné 1 frt, Balogh Józsefné 50 kr, Weszler Jakab 1 frt, Vetéssy István 1 frt, Tarcsay Lajos 1 frt, Zicherman Herman 1 frt, Czabán Dániel 1 frt, Szalay István (állatorvos) 2 frt, Kovács József 1 frt, Szabó Józsefné 1 frt, Papp Antal 1 frt, Demetrovics Pál 1 frt, Bodlak Erzsike k. a. 1 frt, Váray István 1 frt, Szikszay Lajos 1 frt, Muraközy Kálmán 50 kr, özv. Stróbecz Gusztávné 1 frt, Szombathy Esztkike k. a. 50 kr, G. R. 2 frt, Tamássy Károly (egyl. gyógy. szerész) 2 frt, Nagy Károly 1 frt, Karacs Gábor 1 frt, Szép József 2 frt, N. N. 50 kr, Strausz János 1 frt, Nagy Péter 1 frt, Sáska Károlyné 1 frt, Némethy Gábor 1 frt, Schraier József 1 frt, Veisz Sándor 2 frt, Doszjor János 1 frt, Pinkovics József 1 frt, Földesy Antal 1 frt, Veszter István 1 frt, Heil Gyula 1 frt, Lepis József 50 kr, N. N. T. 1 frt, Jónász Lipót a betegalpra 10 frt. Emlékvirágokból bejött 13 frt 40 kr. Összesen 146 frt.

Fogadják a t. felülvételők és általában az estélyen résztvevő t. közönség pártfogásukért egy-letnek nevében nyilvánított leghálásból köszönetünket. Debreczen, febr. 5. A rendezőség nevében: Kreuz Márton b. b. elnök, Móricz Bertalan pénztárnok, Szuhly Vincez jegyző.

— A tisztviselők nyomasztó helyzete országosan elismert tény, s mégis a törvényhozástól évek óta várt s megígért segély tolyonosan késik, s az ország szomorú pénzügyi viszonyai között a remények megvalósításához ez idő szerint nincs kilátás. Ily körülmények közt egyedül a tisztviselők tömörülése az egyetlen erősség, s az anyagi eszközök felhasználásával várhatjuk. Egy, ezen bajok fellett tanácskozó szűkebb körü értekezlet minnek bizott meg, hogy egy „Debreczen és vidéki tisztviselő-egylet” miként leendő megalakításáról tartandó általános értekezletre városunk tisztviselőit, a szellemi munkásokat és minden érdeklődőt meghívjuk. Ezen megbízásból kifolyólag van szerencsénk az érdekelteket a folyó évi február hój-k napján d. e. 10 órákor a város háza nagy tanácstermében tartandó értekezletre tisztellett meghívni. Bieber Beradt számtanacsos. Hamar Károly kat. ig. vezető számtiszt. Boczkó Soma Debreczen v. t. főjegyzője.

— A kapitányi hivatal mint első foku iparhatóság által az elmúlt hóban különböző iparágak önálló gyakorolhatására 15 iparhatósági igazolványt adott ki.

— A „bohócsestély” kedden lesz. Hogy mennyire meglepő mulattató és fényes lesz az, azt már mult számunkban vólottuk némi-leg. Most csak azt tesszük még hozzá, hogy a nagy álarozs menetet Szathmáry Árpád kitűnő taláékony rendezők fogja rendezni. — Rendkívül nagy élvezetet ígér nyújtani a „bolondok csoportja.” Ehez hasonlót még Debreczenben nem mutattak s a csoportozat a bolondok ritka példányait fogja produkálni. Még valami más meglepetés is készűl, ezt azonban előre nem árulhatjuk el s az estélyig ezt titok is marad.

— A kereskedő ifjak önképző egylete” helyiségében folyó hó 6-án pénteken este 8 órákor Dr. Schvarcer Victor ur a keresk. tanodára által a „vasgyártás”-ról felolvasás tartatik, melyre ugy az egyleti tagokat, mint a művelt közönséget tisztellett meghívja a választmány.

— Kártyabarlang az ifjuság köréből. Elszomorító s megbotránkoztató esetről vettünk tegnap tudomást. Van a mester-utczán egy kis kereskedő, e mellett kis szobában van a tanya, hol alsóbb gimnasiális tanulók jönnek össze s kártyáznak, még pedig elég nagyban. Ennek aztán van több kiros következménye, mit bizonyítani felesleges. Nekünk az esetet oly apa panasozta, kinek feltűnt, hogy fia nagyon gyakran intetik meg iskola mulasztásért s hogy fiának hol az egyik, hol a másik ruhadarabját lopják el, míg végre rá jött, hogy az a kártyazhatásért elarusította, vagy eladta azt. Felhívjuk a rendőrséget, hogy terjessze ki figyelmét arra a tanýára, mely megdől a leket az ifjakban s melynek romboló, elharapzó következményeit mindenáron meg kell akadályozni.

— A „legszébb”. Bartók Lajos nagy sikert aratott vigjátéka Dómjében Rózsajutalonyjárakira szerdán fog először adni színpadunkon. Ha valaki, ugy bizonyíték a kalmából a közönség legszívesebben megölti a színházat.

— Ismét egy tebolodott embert. Kiss András helybéli lakost szállítanak fel a budapesti tebolodottak házába. Rövid idő óta, talán egy hét alatt, már ez második eset, hogy városunkból örültek szállítanak fel.

— Szintársulatunkra vonatkozólag „Bihar”-ban a következőket olvassuk: „A

debreczen-nagyvárad szintársulat legjobb tagjai menőfelben vannak. Megunták a dícsőséget — illetoleg Mándoki garázdálkodását. Scholaszter az aradi színházhoz szerződött; a Dalnokai pár, Nyilvai Irma menni készűl, Lovási Kolozsvárra ment s az igen hasznavehető Traversz is, mint szaveshihető forrásból hallottuk — elhagyni készűl a társulatot. Igy már nagy kíváncsisággal várhatjuk a nyári saíont.” Ez udonságot mi nem hagyhatjuk szó nélkül. Hogy az igen tisztelt lap-társunk hogyan és kitől értesült az általa megnevezett tagok eltávozásáról azt nem tudjuk, de meggyugtására tudomására hozhatjuk, hogy ha megtörténék is egyik másik tag megválása, az igazgatóság, azt csakis a társulat javítására teszi. Hiszen a mult nyáron a „Bihar” óhajította a tagváltoztatást legjobban. Hogy aztán épen a fent megnevezettek fognak-e elmenni, azt az igazgató ur tudja, ki bizonyára szem előtt tartva a közönség igényeit, a kedvenceket nemcsak elbocsátani nem fogja, de sőt azok megtartására minden lehetőt el fog követni. Zugolódni még most jókor van, majd lesz t. lap-társunkak alkalma rá egész nyáron át, mert hiszen neki Mándoki kezéből adva nem jó volna még a nemzeti színház megléteztől alkotott társulat sem.

— A bérkocsisokról. Ma ismét megbűnbettek egy bérkocsist, a miért az nem jelent meg a megrendelt időben a megrendelő nagy kétség és kár szenvedett. — A mennyiben a bérkocsisok eljártak a kapit. hivatal igen szigoruan veszi, azért a közönség kéri, hogy akár az árköveteléseknél, akár a megrendelőseknel felmerő egyes kihágásokat vagy tulkapásokat azonnal jelentsen be, hogy a kellő büntetés mértékessé az illető fiakeresre.

— Czigány bál. Oláh Józsi és zenetársulata f. hó 8-án tartja táncmulatságát a Koronában. Belépti díj 1 frt.

— A Somoskeő mithosz ismét meglepő fordulatot vett. A kalandor ügyében tudvalevőleg már ki volt tűzve a tárgyalás a bécs-jószefvárosi törvényszéknel. Az államügyész gr. Lamezán azonban azzal lepte meg a nagy számmal egybegyűlt hallgatóságot, hogy a Somoskeőy ellen emelt vádakat visszavonta s őt a Welsben rá mért fogságbüntetés kitöltéséig még tegnapelőtt elszállította Steinha. A bécsi államügyésznek e lépése nagy mértékben megerősíti azon híreket, melyek azt állítják, hogy Somoskeőy hajdanában titkos diplomaciail ügynök volt osztrák szolgálatban.

△ Fővárosi rövid hírek. — Kosuth emlékirataira január végéig 3098 előzető érkezett. — Verhovay Gyula a mult hét végén már maga erejéből kétszer sétált végig szobájában. — Kern Ágoston, a földhitelezésnyitársulat volt-igazgatója, meghalt egy gyöngyintézetben. — Dr. Kiss Aront választák meg az orsz. paedagogiai társaság közgyűlésén titkárnak. — Lukács Sándor „A szomszéd uram kakasa” című népsziműve 13-án kerül színre s az énekes szerepet Baháné asszony fogja játszani. — A szegedi s környékbeli vizkárosultak részére mult hó végéig 2788,852 frt 12 kr segélyadomány folyt be a belügyminiszterterühöz. — Witt Mária a hó 14-kén kezd meg vendégiszoréplését a nemzeti színházban, a „Hugenották”-ban.

† Vidéki rövid hírek. Egy szép fiatal leány Schenkenbach Vilma jan. 30-án mérgeggel végezte ki magát Szekesfeherváron, annyához írt bocsánat levelében azt írta, hogy az életben „csak keserűség, csalódás s hatók által való rágalmatzatás volt osztályrésze. — A székesfehérvári színházat nem árverelték el, mivel gr. Zichy Jenő a részvénytársaságnak huszoneg ezer forintot adott köl-

csön s ezzel és a bérházi jövedelemből ötezer irttal az árverést kér) építészeket (Hübner Nándor és Schmidt Károly) kielégítették. — A Baletou-nal összekötötésben álló kis folyók és tavak tele vannak halal, bolgári betek kis folyójában nyolcz mázsa csukát fogtak egy nap. — A szobranczi kerület insz-geseinek Schlauch Lőrincz szatmári püspök létszáz forintot küldött. — Helyes-megyey közgyűlése elhatározta Poroszlónál a Tiszán állandó hidat építtetni; körülbelül kétszáz ezerbe kerül. — Nagyváradon az izraelita nő-egylet mult évi bevétele 4633 ft 95 kr volt, kiadása pedig 4610 ft 4 kr; alaptőkéje 9735 ft.

Közgazdaság.

— A debreczeni ipar és kereskedelmi bank 1880. jan. havi kimutatása. Bevétele: Pénzkészlet decz. 31-ről 19952,31., kifizetett váltók után 205155,86., kifizetett előlegek után 1363.—, kifizetett kamatok után 5466,20., kamatozó betétek után 114913,94., jutalék után 57,29., ércz-péncz eladás után 897,69., ércz-papír eladás után 560,45., folyó számla után 128574,49., eöleg bélyeg után 12,75.—. Kiadás: Töke visszafizetésre 1140.—, lezámitolt váltókra 205560,62., lezámitolt előlegekre 3710.—, fizetett kamatra 79,89., kamatozó betét visszifizetésre 6939,43., szelvény vásárlására 1020,07., ércz-péncz vásárlására 2208,03., ércz-papír vásárlására 2433,15., folyó számlára 172405,91., üzleti költségre 218,60., jótékony adakozásokra 50.—, tiszti fizetésre 737,50., házbíre 137,50., pénzkészlet 20313,28. Debreczen, 1880. február 2. Debreczeni ipar-és kereskedelmi bank.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

V. Bérlet. Pénteken, 1880. febr. 6-án Rosenkranz és Gúldenstern. Vigjáték 4 felvonásban. Kezdeté 7 órákor: Felelős szerkesztő: Kutasi Imre. Főszerkesztő: Vörtesi Arnold.

Kolompér

50 kilogram 2 frtért kapható Hertzka Pálnál Széchenyi-utca 1761. sz. a. (39 1-3.)

Valódi tavaszi gráci! ARANY és EZÜST HAL már megérkezett. Kapható Pájer József duasan berendezett üveg és porcelán fióküzletében, hol szinte hozzá Akváriumok is kaphatók 50 kítól—10 frt. Üzlethelyiség pécsi-sor Riekl József Zelmós fúszkereskedésével szemben.

A MAGYAR-FRANCZIA BIZTOSÍTÓ-RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG alólított igazgatóságának van szerencséje tudatni a biztosító közönséggel, miszerint a társaság debreczeni főügynőkséget immár berendezte és annak vezetését, Bihar-, Hajdu-, Máramaros-, Szabolcs-, Szatmár-, Szilágy- és Ugocsa megyék területére kiterjedő hatáskörrel, M. KÓSSA ALBERT társasági vezénylő titkár urra ruházta. felhatalmazván őt, hogy: a tűz-, szállítvány- és jégkár biztosítási üzletágban, jogérvényes kötvényeket (biztosítási okmányokat) állítson ki, továbbá, hogy: a debreczeni főügynőkség fentjelzett területén fő- és allügynököket szerződtessen és azokat meghatalmazással és utasításokkal ellássa. A Magyar-Francia biztosító részvény-társaság igazgatósága: MOSKOVICZ m. k. SCHWEIGER m. k. A Magyar-Francia biztosító részvény-társaság igazgatóságának fentebbi közzétételére hivatkozva, tisztellettelenen jelentem, hogy a társaság DEBRECZENI FŐÜGYNŐKSÉGÉNEK vezetését átvettem, és a főügynőkségi irodát a tópiacson, a 2145-ik számú ház emeletén megnyitottam, tudatván egyszersmind, hogy ugyanott biztosítási ajánlatok elfogadhatók és az üzletre, valamint a társaságra vonatkozó minden felvilágosítások készségesen adhatók. A társaság biztosításokat elfogad: a) tűzvész és robbanás által okozott károk ellen; b) jég-károk ellen; c) szárazon és vizen szállított javak károsodása ellen; d) az ember életére, minden ismert módozat szerint. A Magyar Francia biztosító részvény-társaság 20 millió frankot, azaz nyolcz millió arany forintot tevő alaptőkéből, mindjárt a megalakulás után 10 millió frank, vagyis négy millió arany forint a részvényesek által már készpénzben befizetett és részint Budapest elsőrangú pénzüntézetéinél, részint pedig magyar államértékekben és a sőbbiségekben lőn elhelyezve. Bizást elmondható tehát, hogy nemalakult eddig még hazánkban, sőt az egész monarchiában, biztosító-intézet, mely a közönségnek akkora alapvagyonnal nyújtott volna garantiát, mint a mennyit társaságunk mindjárt kezdetben feimutatni képes. A legjobb meggyőződésel vagyok bátor tehát felhívni a tisztelt biztosító közönség bizalmát társaságunk iránt, mely a méltányosság, pontosság és legszigorubb becsületesség követelményeinek mindenben megfelelend és a díjtételek megszabásánál a solid verseny kívánalmaira, mindenkor kellő tekintettel leend. Midőn végül, hivatkozva a boztosítási pályán sok éven át szerzett tapasztalataimra és e téren mindenkor tanusított rend- és igazságszeretetemre, a tisztelt közönség szives bizalmát igénytelen személyem iránt is tisztellettelenen kikérném, ismételve ajánlom az általam képviselt társaságot, nagybecsű bizalmába és támogatásába. Debreczen, 1880. január hó 1-én. A Magyar-Francia biztosító-részvény-társaság debreczeni főügynőksége: M. KÓSSA ALBERT, vezénylő-titkár.